

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Kontor:

Sagsbeh: Anders Lotterup
Sagsnr.: 2015-0035-0271
Dok.: 1441079

UDKAST TIL TALE

til brug for besvarelsen af samrådsspørgsmål O
fra Folketingets Retsudvalg

Torsdag den 26. marts 2015

Samrådsspørgsmål O:

”Under henvisning til de seneste fangeflugter, bedes ministeren redegøre for, hvilke initiativer der vil blive taget for at sikre personalet i de små arrester samt for at undgå fangeflugter”

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

[Indledning - antal undvigelser]

1. Lad mig indledningsvis understrege, at både jeg og kriminalforsorgen finder det meget beklageligt, at der har været episoder med undvigelser fra arresthusene, hvor fængselspersonalet er blevet udsat for endog meget alvorlige overfald.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Jeg kan oplyse, at 10 personer er undvejet fra arresthusene i 2014, fordelt på 6 episoder.

Af disse undvigelser er halvdelen sket fra mindre arresthuse, og i et enkelt af disse arresthuse har der været 2 episoder.

Min holdning er klar: Én fangeflugt er principielt en fangeflugt for meget. Det siger derfor sig selv, at vi skal gøre, hvad vi kan for at undgå undvigelser fra arresthusene.

2. Spørgsmålet om sikkerheden i de danske arresthuse er omfattet af aftalen om kriminalforsorgens økonomi i 2013-2016, som regeringen har indgået med SF, Enhedslisten, Liberal Alliance og Det konservative Folkeparti.

Det kommer jeg tilbage til.

Jeg vil starte med at redegøre for de initiativer, kriminalforsorgen har taget som følge af de seneste undvigelser. Herefter kommer jeg ind på arresthusenes stand og deres geografiske placering.

[Placering af indsatte]

3. Det er klart, at vi er nødt til at gøre noget for at nedsætte risikoen for, at flugtsituationerne opstår. Problemet kan angribes på flere måder, og én af dem er at tage særlige hensyn til sikkerhedsforholdene i de små arresthuse, når man placerer de indsatte i de forskellige arresthuse.

Derfor har kriminalforsorgen til stadighed fokus på, hvilke indsatte de har siddende i de små arresthuse, og at de små arresthuse ikke modtager indsatte, som er i en kategori, der på grund af farlighed og adfærd ikke er egnede til at blive placeret dér.

4. Politiet skal ved indsættelsen så vidt muligt oplyse, om den indsatte vurderes at være undvigelsestruet eller farlig. En valid vurdering forudsætter naturligvis – både for politi og kriminalforsorg – at man har kendskab til personen.

En særlig udfordring i forhold til arresthusene er i den forbindelse, at kendskabet til den enkelte kan være begrænset, da den indsatte modtages i arresthuset direkte i forbindelse med anholdelsen, og der derfor ikke altid er tilgængelige informationer om den pågældende.

Kriminalforsorgen har dog allerede i dag fokus på at placere og ikke mindst sektionere de mange forskellige grupper af indsatte, så der skabes optimale opholdsvilkår, og sådan at man mindsker risikoen for, at der sker undvigelser – eller forsøg herpå – eller begås vold eller trusler.

Kriminalforsorgen anvender derfor som udgangspunkt en praksis, der går ud på, at indsatte som tidligere er undveget eller har forsøgt at undvige, eller som er personfarlige, ikke skal placeres i de små arresthuse.

Kriminalforsorgen har oplyst til mig, at man efter de seneste episoder med undvigelser vil have øget opmærksomhed på, hvor de forskellige indsatte placeres.

[Gennemgang af sikkerhedsrutiner]

5. Udover det øgede fokus på placeringen af de indsatte har kriminalforsorgen også iværksat en systematisk gennemgang af sikkerhedsprocedurerne i alle arresthusene med henblik på at stramme op på procedurerne – for eksempel ved at sikre, at personalet hele tiden har en eller anden form for kontakt med hinanden, når de udfører opgaver, der involverer flere indsatte. Sikkerheden og trygheden for

personalet styrkes nemlig ved, at man kan bistå hinanden hurtigt i pressede situationer.

[Dynamisk og teknisk sikkerhed]

6. Herudover er det afgørende for sikkerheden, at fængselspersonalet er tilstede ude blandt de indsatte.

Det er således kriminalforsorgens erfaring, at personalets tilstedeværelse er helt afgørende for, at man opfanger positive og negative signaler fra de indsatte i forhold til opholdsklimaet i arresthuset eller på de enkelte afdelinger i fængslerne.

Der arbejdes derfor til stadighed i kriminalforsorgens institutioner på en tæt kontakt mellem indsatte og ansatte, da det er et vigtigt led i forhold til at begrænse tilfælde af vold og trusler, både indsatte imellem og mod personalet, men også for at skabe trygge arbejds- og opholdsbetingelser for indsatte og medarbejdere.

7. Det tekniske sikkerhedsudstyr spiller naturligvis også en rolle i forbindelse med sikkerheden.

Alt personale i kriminalforsorgens fængsler og arresthuse, herunder også personalet i de små arresthuse, er udstyret med en såkaldt DECT-overfaldsalarm, som går direkte til politiets alarmcentral.

[Vidensdeling]

8. Når der finder en undvigelse sted fra en af kriminalforsorgens institutioner, skal det naturligvis overvejes, om den kunne have været undgået. Direktoratet for Kriminalforsorgen evaluerer alle alvorlige episoder i institutionerne med henblik på at uddrage og videreformidle læring.

Kriminalforsorgen har oplyst til mig, at evalueringerne viser, at episoder som umiddelbart opfattes som opstået uden varsel, reelt sjældent er opstået som lyn fra en klar himmel, men kan være en følge af sikkerhedsmæssige svagheder eller brister i rutiner, som man over en periode ikke har været opmærksomme på.

Kriminalforsorgen er derfor bevidst om, at det på den ene side er vigtigt at have faste rutiner og retningslinjer for sikkerhedsarbejdet, men at det på den anden side også kan medvirke til en statisk tankegang.

9. For at hindre at episoder – også uden for kriminalforsorgen, f.eks. i bandemiljøet – har afsmittende effekt internt i kriminalforsorgen, arbejder Direktoratet for Kriminalforsorgen på, at der hurtigt mellem kriminalforsorgens institutioner udveksles informationer om iagttagelser, sikkerhedsrelaterede hændelser og episoder.

Politiet og andre myndigheder involveres også, hvis kriminalforsorgen vurderer, at det er relevant i forhold til den enkelte episode.

10. Direktoratet for Kriminalforsorgen er på den baggrund som nævnt i færd med systematisk at gennemgå sikkerhedsprocedurerne med henblik på at stramme op på procedurerne, sådan at kombinationen af personalets sikkerhedsrutiner og den fysiske sikring kan forbedres.

I den forbindelse er det som tidligere nævnt afgørende, at der løbende er opmærksomhed fra medarbejderne på, hvordan man bedst kan bruge hinanden sikkerhedsmæssigt i de forskellige dagligdags situationer – eksempelvis ved at være to sammen, når man lukker af til natten, deler mad ud og lignende.

[Utidssvarende bygninger]

11. På trods af de nævnte fokuspunkter vedrørende placeringen af de indsatte, relationsarbejdet, vidensdeling og en revurdering af sikkerhedsprocedurerne må vi erkende, at den fysiske sikkerhed er væsentlig i forbindelse med forhindringen af undvigelse. Den fysiske sikkerhed drejer sig bl.a. om de bygninger, der huser de indsatte, og den udvendige sikkerhedszone.

Arresthussektoren er rent bygningsmæssigt ikke tidssvarende, og flere af arresthusene er både gamle og uhensigtsmæssigt indrettede. Derudover er de ofte også placeret i bykerner, hvor der ikke er mulighed for at etablere en udvendig sikkerhedszone.

Hertil kommer, at flere af de små arresthuse har få pladser og derfor er bemandede med få medarbejdere.

12. I de senere år er der gennemført en række bygningsmæssige tiltag med henblik på bl.a. at mindske risikoen for undvigelse i arresthussektoren, f.eks. ved overdækning af gårdtursarealer, opsætning af såkaldte forsinkelseshegn og øget kamera- og alarmdækning.

Hertil kommer, at der bl.a. af sikkerhedsmæssige hensyn i øjeblikket er lukket næsten 100 arrestpladser, herunder 3 mindre arresthuse, der er lukket midlertidigt. Herudover overvejes det i kriminalforsorgens regi at lukke yderligere arrestpladser, og de sikkerhedsmæssige hensyn vil veje meget tungt i disse overvejelser.

[Aftalen om kriminalforsorgens økonomi 2013-2016]

13. Som jeg nævnte indledningsvist, er sikkerheden i arresthussektoren et fokuspunkt i den aftale om kriminalforsorgens økonomi i 2013-2016, som regeringen har indgået med et bredt flertal i Folketinget. Netop udfordringerne i arresthussektoren var baggrunden for, at aftaleparterne

var enige om at gennemføre en analyse af arresthusene med henblik på en eventuel arresthusreform.

Arresthusene varierer i forhold til bl.a. størrelse, sikkerhed, faciliteter, driftsøkonomi mv., ligesom nogle af arresthusene som nævnt er placeret i tæt bymæssig bebyggelse. Formålet med analysen er at skabe større effektivitet, ensartethed og kvalitet i arresthusenes opgaveløsning og dermed sikre en mere tidssvarende og omkostningseffektiv arresthussektor. I analysen vil også indgå overvejelser om geografisk placering.

Analysen vil blive færdiggjort i indeværende aftaleperiode, og sikkerheden vil selvfølgelig være en central del af analysen.

Tak for ordet.